

بررسی مقایسه ای رضایت زناشویی در زوجین با ارتباط عاطفی

قبل از ازدواج و بدون رابطه عاطفی

عنایت شیخی^۱

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی پردیس دانشگاه علوم و تحقیقات تهران مرکز یاسوج

نویسنده مسئول:

عنایت شیخی

چکیده

رضایت زناشویی به عنوان عملکرد و رفتار مناسب زوجین بر اساس وظایف سنتی و عرفی و قانونی تعیین شده برای هر کدام از آنان در قالب قانون خانواده و خرده فرهنگ است. در تعاریف دیگر، رضایت زناشویی را حالتی می دانند که طی آن زن و شوهر از ازدواج با یکدیگر و با هم بودن احساس شادمانی و خرسندی می کنند. برخی روانشناسان معتقدند رضایت زناشویی انطباق میان وضعیت موجود و وضعیت مورد انتظار است. با توجه به اعتقادات مذهبی در جامعه امروزی، فرهنگ متفاوت خانواده ها و عرف جامعه، در بسیاری از خانواده ها مدت آشنایی طرفین قبل از ازدواج بسیار محدود بوده و این امر بعدها در میزان رضایت از زندگی مشترک و سازگاری با آن، تأثیر مهم و سرنوشت سازی دارد. در این پژوهش سعی شده است که مقایسه ای میان رضایت زناشویی دو گروه از زوجین با ارتباط عاطفی و بدون آن قبل از ازدواج صورت گیرد. نظر به اینکه هدف اصلی از انجام این تحقیق بررسی مقایسه ای رضایت زناشویی در زوجین با ارتباط عاطفی قبل از ازدواج و بدون رابطه عاطفی است، می توان گفت پژوهش حاضر از نظر هدف در حیطه تحقیقات کاربردی و از نظر جمع آوری داده ها برای آزمون فرضیه های تحقیق از نوع توصیفی پیمایشی است. جامعه آماری این تحقیق شامل ۲۲۰ زوج از میان زوج های با رابطه دوستی ۶ ماه به بالا (۱۱ تا ۱۰ سال پس از ازدواج) می باشد. حجم نمونه آماری با توجه به جدول مورگان ۱۳۶ نفر می باشد. نتایج تحقیق و آزمون فرضیه ها نشان داد که وجود ارتباط عاطفی قبل از ازدواج موجب افزایش رضایت زناشویی و بنابراین عدم وجود ارتباط عاطفی قبل از ازدواج موجب کاهش رضایت زناشویی می گردد.

واژگان کلیدی: رضایت زناشویی، ارتباط عاطفی، زوجین، ازدواج

مقدمه

خانواده کوچکترین واحد اجتماعی و اساس تشکیل جامعه و حفظ عواطف انسانی است. درمورد چگونگی تشکیل خانواده نظریه های متفاوتی وجود دارد. برخی از جامعه شناسان، خانواده را یک سازمان اجتماعی ساده می دانند، گروهی روابط خویشاوندی را که براساس همخوانی متکی است، مبداء تشکیل خانواده می دانند و خانواده را هسته اولیه تشکیل جامعه می پندارند. ازدواج مطلوبترین پیوند انسانی است. در این پیوند ابعاد زیستی، عاطفی، روانی، اقتصادی و اجتماعی اهمیت زیاد دارد و همسانی در این ابعاد می تواند ضامن سلامت رابطه و حفظ زندگی زناشویی لذت بخش شود. رابطه خوب و سالم زناشویی مبتنی بر عشق و بی قید و شرط است زن و شوهر در ازدواج سالم می دانند که در نهایت خود مسئول اعمال شادی خود هستند و خوشبختی اگر به عامل خارج خود بستگی داشته باشد، از روی بلوغ کامل نیست (عارفی و محسن زاده، ۱۳۹۱). رضایت زناشویی به عنوان عملکرد و رفتار مناسب زوجین بر اساس وظایف سنتی و عرفی و قانونی تعیین شده برای هر کدام از آنان در قالب قانون خانواده و خرده فرهنگ است. در تعاریف دیگر، رضایت زناشویی را حالتی می دانند که طی آن زن و شوهر از ازدواج با یکدیگر و با هم بودن احساس شادمانی و خرسندی می کنند. برخی روانشناسان معتقدند رضایت زناشویی انطباق میان وضعیت موجود و وضعیت مورد انتظار است. رضایتمندی زناشویی مفهومی کلی است که در وضعیت مطلوب روابط زناشویی احساس می شود. از طرفی، رضایتمندی زمانی اتفاق می افتد که روابط زن و شوهر در همه ی حیطه ها بهنجار باشد (فیروزی، ۱۳۸۰). علی رغم اینکه ارتباطهای دوستی و پیشرفته قبل از ازدواج با جنس مخالف برخلاف هنجارهای سنتی، مذهبی و فرهنگی جامعه ی ایران است و از نظر قانونی نیز منع شده، اما بر اساس شواهد موجود، در سالهای اخیر عده ی زیادی از نوجوانان (بین ۲۰ تا ۶۰ درصد گروه سنی ۱۴ تا ۱۸ ساله) با یک یا چند نفر از اعضا جنس مخالف اغلب به طور پنهانی و بدون رضایت خانواده ارتباط عاطفی و گاه ارتباط پیشرفته تر برقرار میکنند. از سوی دیگر، همزمان با روند افزایشی معاشرت های قبل از ازدواج با جنس مخالف، میزان ناکامی و شکست در ازدواجها نیز سیر صعودی یافته است، به طوری که در سال ۱۳۹۰ نسبت ازدواج به طلاق در کشور ۶ به ۱ و در تهران ۳ به ۱ بوده است. این امر نگرانی سیاستگذاران فرهنگی و جامعه شناسان را برانگیخته و آنها را بر آن داشته تا به بررسی ریشه های این معضل و مساله رضایت زناشویی بپردازند.

امروزه ازدواج باید بر اساس شناخت کافی طرفین و خانواده ها صورت گیرد و برای بدست آوردن این شناخت لازم است تا طرفین مدتی قبل از ازدواج با یکدیگر در ارتباط باشند. این ارتباط نه به مفهوم دوستی های خیابانی و زودگذر است، بلکه به معنای رفت و آمد، بحث و گفتگو در تمامی زمینه ها جهت کسب شناخت از تمام علایق و جنبه های شخصیتی و فردی صورت گیرد (ایازی، ۱۳۸۲).

با توجه به اعتقادات مذهبی در جامعه امروزی، فرهنگ متفاوت خانواده ها و عرف جامعه، در بسیاری از خانواده ها مدت آشنایی طرفین قبل از ازدواج بسیار محدود بوده و این امر بعدها در میزان رضایت از زندگی مشترک و سازگاری با آن، تأثیر مهم و سرنوشت سازی دارد به گونه ایی که متأسفانه شاهد آن هستیم که اکثر ازدواج های بدون شناخت یا با رابطه آشنایی کم قبل از ازدواج به طلاق منجر می گردد. لذا لازم است بین آشنایی برای ازدواج و دوستی به امید ازدواج تمیز قائل شوید، در این پژوهش سعی بر آن است که مقایسه ای میان رضایت زناشویی دو گروه از زوجین با ارتباط عاطفی و بدون آن قبل از ازدواج صورت گیرد (قیصری و کریمیان، ۱۳۹۲).

چارچوب نظری تحقیق

نظریه های مرتبط با رضایت زناشویی:

نظریه میدانی لوین^۱

نخستین مفهومی که از نظریه میدانی برمی آید، آن است که رفتار فرد اولاً به ویژگی های شخصی (نظرات، تواناییها، شخصیت، تندرستی و نظایر آن) و ثانیاً به موقعیت اجتماعی که شخص در آن لحظه در آن قرار گرفته است، مانند حضور دیگران، میزان ممانعت از رسیدن به هدف و... بستگی دارد. لوین معتقد است که همه کنش های ما از میدانی که در آن قرار داریم، تأثیری می پذیرد. انسان مانند نقطه است که در داخل فضای زندگی خود در حال حرکت است و نیروهایی که در داخل این فضای زندگی وجود دارد، او را به یک طرف می کشند یا از حرکت به طرف دیگر بازمی دارند. لوین حالتی از تعادل بین فرد و محیط را لازم میدانست و بر این باور بود که اگر این تعادل در ارگانیسم به هم بخورد، در او «تنش» به وجود می آید (ستوده، ۱۳۷۹).

نظریه همسان همسری^۲

"این نظریه، استحکام خانواده را ناشی از وجود ویژگی های همسان میان زن و شوهر می داند. همسانی میان دو فرد، نه تنها آنان را به سوی یکدیگر جذب میکند بلکه پیوند و وصلت ایشان را استوار می سازد." (ریاحی و دیگران، ۱۳۸۶).

به سخن دیگر، ناهمسانی میان دو همسر سرچشمه کشمکشهای خانوادگی است. به عقیده هیل^۳، افراد مایلند همسری برگزینند که بیشتر همسانشان باشد تا ناهمسانشان و چنانچه این قاعده به دلایلی رعایت نگردد احتمالاً زوجین دچار ناسازگاری و در نهایت جدایی می شوند

نظریه مبادله^۴

"نظریه مبادله، سعی دارد نشان دهد که رفتار برحسب پاداشهایی که دریافت کرده و هزینه هایی که به همراه میآورد، تغییر میکند. رفتارهای مورد نظر در اینجا، رفتارهایی هستند که بین دو شخص تعامل ایجاد میکنند، یعنی رفتارهایی که در آنها بین دو شخص تبادل وجود دارد و هر دو نفر پاداشها و هزینه های ناشی از این تبادل را محاسبه میکنند. طبق اصل عدالت، تعامل زمانی حفظ میشود که رابطه پاداشها و هزینه های طرفین، برابر باشد. در واقع، فرد آنچه را که برای یک رابطه هزینه میکند و آنچه را که از آن به دست میآورد، با یکدیگر مقایسه میکند؛ سپس نتیجه را با آنچه از نظر او طرف مقابل به دست میآورد، مقایسه میکند. اگر احساس نابرابری کند، احتمالاً این رابطه با خطر مواجه خواهد شد. برای تبیین روابط زن و شوهر و نیز روابط بین گروههایی که باید برای رسیدن به توافق مذاکره کنند، از دیدگاه مبادله اجتماعی استفاده میشود." (بدار و دیگران، ۱۳۸۱). بدین ترتیب، از دیدگاه این نظریه "روابط بین زن و شوهر هم یک نوع مبادله محسوب میشود که از ابتدای زندگی شروع میشود. اگر حقوق متقابل آنها را به عنوان پاداش و هزینه تلقی کنیم، زندگی آنها بر مدار مبادله متقابل جریان مییابد.

^۱ -Levin's Field Theory

^۲ - Homo-gamy Theory

^۳ -Hill

^۴ - Exchange Theory

از طرف دیگر، عدم برابری هزینه و پاداش برای زوجین، منجر به احساس بیعدالتی و نابرابری در مبادله می گردد و در نهایت، منجر به گسست روابط متقابل زوجین میشود". (جلیلیان، ۱۳۷۵)

نظریه های ارتباط قبل از ازدواج

نظریه صافی

این نظریه بیان می کند که مردم برای آشنایی و نهایتاً انتخاب همسر از صافی های پیچیده ای عبور می کنند که به تدریج دامنه ی مخروطی آن تنگ تر می شود و انتخاب محدود تر می شود تا این که نهایتاً به یک انتخاب می رسند. اولین صافی یا اولین عامل تأثیر گذار آشنایان هستند. منظور از آشنایان، اقوام، خویشان، دوستان، همسایگان، همکاران، هم کلاسیها و ... هستند که با آنها مواجه می شویم، آنها را می بینیم و با آنها آشنا می شویم. مکان جغرافیایی و زمان آشنایی عوامل مؤثری هستند که در این مرحله تأثیر گذارند. البته رسانه های جدید از قبیل اینترنت، فضا و زمان مجازی برای ارتباط ایجاد کرده اند، که آنها را نیز می توان در این صافی مؤثر دانست. منظور از صافی پیشینه ی اجتماعی گروه قومی و نژادی، طبقه ی اجتماعی، اقتصادی و سن است که در این مرحله افراد به طور هشیار یا ناهشیار آن را لحاظ می کنند. جذابیت در مرحله ی بعد به صورت یک صافی عمل می کند و در تصمیم گیری افراد مؤثر است. همسانی و هماهنگی، بیشتر معطوف به شخصیت، علایق، باور ها و ارزشهاست، هر چه افراد به لحاظ این چند عامل با هم هماهنگی بیشتری داشته باشند، احتمال این که با هم ازدواج کنند بیشتر است. صافی سنجش در واقع ارزیابی ما از ارتباط است. در این مرحله ما ارزیابی می کنیم که در ارتباط چه می دهیم و چه بدست می آوریم. اگر در ارزیابی ما آنچه که می دهیم با آنچه بدست می آوریم متناسب بود، اغلب به سوی ارتباط متقابل متعهدانه یا ازدواج پیش خواهیم رفت (فاتحی زاده و احمدی، ۱۳۸۴).

در خصوص پیشینه تحقیق تنها مطالعه ی ایرانی که نقش تجربیات قبل از ازدواج را بر رضایت زناشویی جست و جو کرده است، مطالعه ی موسوی (۱۳۸۴) بوده که تأثیر روابط قبل از ازدواج را بر تعارضات زناشویی در دانشجویان متاهل دانشگاه های دولتی شهر تهران بررسی کرد. موسوی این مطالعه را روی ۸۰ نفر از دانشجویان انجام و نشان داد که تعارضات زناشویی و کاهش رضایت زناشویی زوجین در دانشجویانی که قبل از ازدواج رابطه داشته اند نسبت به دانشجویانی که رابطه نداشته اند کمتر و تفاوت آن معنی دار است.

در تحقیقی که مدتی قبل توسط وزارت ورزش و جوانان انجام شد، محققان کشورمان نقش معاشرت قبل از ازدواج بر تأخیر در ازدواج، رضایت زناشویی و طلاق را بررسی کردند. بررسی ها نشان داد بیش از ۴۲ درصد از پاسخگویان معتقد بودند که رابطه دوستی با جنس مخالف قبل از ازدواج موجب کاهش رضایت زناشویی می شود در حالی که ۵۸ درصد از پاسخگویان، این عقیده را در خصوص روابط جنسی قبل از ازدواج داشتند و ۴۳ درصد معتقد بودند تجربه روابط قبل از ازدواج بر طلاق تأثیر دارد. محققان این پژوهش می گویند اگر رابطه با انگیزه ازدواج و در جهت شناخت باشد، ممکن است موجب افزایش رضایت زناشویی شود و برعکس آن ممکن است موجب کاهش رضایت زناشویی گردد.

نجمه اسدی بیدمشکی (۱۳۹۰) در تحقیقی به «بررسی دوستی های قبل از ازدواج و رضایت مندی زندگی زناشویی» پرداخته است. نتایج وی نشان داده است، دوستی های قبل از ازدواج با رضایت زناشویی رابطه معنادار ندارد.

صیادپور (۱۳۸۲) در تحقیق خود به منظور بررسی میزان رضایت ازدواجی دانشجویان دریافت که جنسیت، سالهای زندگی مشترک، سن همسر و اختلاف سنی با همسر بر میزان رضایت از زندگی زناشویی تأثیر دارند، اما عواملی مانند درآمد خانواده و شیوه آشنایی بر میزان رضایت افراد از ازدواج تأثیر نمی گذارند.

صداقت (1382) در تحقیق خود به بررسی رابطه سن ازدواج، فامیلی یا غیرفامیلی بودن ازدواج، ارتباط پیش از ازدواج، تعداد فرزندان و تشابه اعتقادی با رضایت زناشویی در میان 276 نفر از دبیران شهر تهران پرداخت و به این نتیجه رسید که زنانی که در سن زیر بیست سالگی ازدواج کرده‌اند رضایت زناشویی کمتری دارند و کسانی که در سنین 20 تا 30 سال ازدواج کرده‌اند بهترین رضایت زناشویی را دارند. در این تحقیق مردان دارای دو فرزند دارای بالاترین میزان رضایت زناشویی و مردان دارای 4 فرزند و بیشتر دارای کمترین رضایت زناشویی بوده‌اند. به علاوه، هر چه طول مدت ازدواج زنان بیشتر شده رضایت زناشویی آنها کاهش یافته و با افزایش سن آنها رضایت زناشویی‌شان هم کاهش یافته است. همچنین، بین کسانی که ازدواج فامیلی داشته‌اند با کسانی که ازدواج غیرفامیلی داشته‌اند، تفاوت معنی داری مشاهده نشده است.

فرضیه های تحقیق

فرضیه کلی:

۱- بین رضایت زناشویی زوجین با ارتباط عاطفی قبل و بعد از ازدواج رابطه وجود دارد.

فرضیات فرعی:

۱- بین رضایت زناشویی زوجین با ارتباط عاطفی قبل از ازدواج رابطه وجود دارد.

۲- بین رضایت زناشویی زوجین با عدم ارتباط عاطفی قبل از ازدواج رابطه وجود دارد.

روش تحقیق

نظر به اینکه هدف اصلی از انجام این تحقیق بررسی مقایسه ای رضایت زناشویی در زوجین با ارتباط عاطفی قبل از ازدواج و بدون رابطه عاطفی است، می‌توان گفت پژوهش حاضر از نظر هدف در حیطه تحقیقات کاربردی و از نظر جمع آوری داده ها برای آزمون فرضیه های تحقیق از نوع توصیفی پیمایشی است. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه بوده است. جامعه آماری این تحقیق شامل ۲۲۰ زوج از میان زوج های با رابطه دوستی ۶ ماه به بالا (۱۱ تا ۱۰ سال پس از ازدواج) می باشد. حجم نمونه آماری با توجه به جدول مورگان ۱۳۶ نفر می باشد

تعریف مفهومی رضایت زناشویی:

معمولاً رضایت زناشویی را حالتی می دانند که طی آن زن و شوهر از ازدواج با یکدیگر و با هم بودن احساس شادمانی و خرسندی می کنند. برخی روانشناسان معتقدند رضایت زناشویی انطباق میان وضعیت موجود و وضعیت مورد انتظار است. طبق این تعریف رضایت زناشویی زمانی محقق می شود که وضعیت موجود در روابط زناشویی با وضعیت مورد انتظار فرد منطبق باشد. مطابق با نظر هادسن، ادراک زن و شوهر از میزان، شدت و دامنه ی مشکلات موجود در رابطه نشان دهنده ی سطح رضایت زناشویی آن هاست. رضایت بخش بودن روابط میان همسران از طریق علاقه ی متقابل، میزان مراقبت از همدیگر و پذیرش و تفاهم با یکدیگر سنجیده می شود (دانایی، ۱۳۹۲).

تعریف عملیاتی رضایت زناشویی:

از آنجا که رضایتمندی زناشویی مفهومی کلی است که در وضعیت مطلوب روابط زناشویی احساس می شود و از طرفی، رضایتمندی زمانی اتفاق می افتد که روابط زن و شوهر در همه ی حیطه ها بهنجار باشد، بنابراین، محققان برای آسانی در سنجش و همچنین عملیاتی کردن این مفهوم، رضایتمندی زناشویی را به ابعاد و معیارهای مختلفی تقسیم بندی کرده اند که عبارتند از: ۱. ثبات، ۲. انتظارات اجتماعی، ۳. رشد شخصیت، ۴. مصاحبت، ۵. شادی، ۶. رضایت، ۷. سازگاری و ۸. یکپارچگی (دانایی، ۱۳۹۲).

رابطه عاطفی

تعریف مفهومی رابطه عاطفی:

هنگامی که کششهای متقابل ذهنی حسی بین حداقل دو موجود زنده به وجود می آید، با تشکیل محیط حسی مشترک، وضعیت جدیدی رخ می دهد که احساس طرفین برای جذب یکدیگر وارد میدان می شود و در اصطلاح روابط عاطفی پدید می آید. این جمله تعریف ای از روابط عاطفی است.

تعریف عملیاتی رابطه عاطفی:

در تعریف عملیاتی ارتباط عاطفی و احساسی مجموعه ای از احساسات فردی است که کنار هم جمع می شود تا بین دو نفر پیوند برقرار کند. کلمه احساسی به معنی برانگیختن احساسات بسیار است. این احساسات می تواند عصبانیت، غم، لذت، عشق یا یکی از هزاران حسی باشد که انسانها تجربه می کنند، که در این پژوهش منظور روابط عاطفی قبل از ازدواج است (پیتزر^۵، ۲۰۱۰).

یافته های تحقیق

در این تحقیق از پرسشنامه زوجی اینریچاستفاده شده است که توسط دیوید السون و امی السون در سال ۲۰۰۰ روی ۲۵۵۰۱ زوج متاهل اجرا شد. ضریب آلفای پرسشنامه برای خرده مقیاسهای رضایت زناشویی، ارتباط، حل تعارض، و تحریف آرمانی به ترتیب از این قرار است: ۰/۸۶، ۰/۸۰، ۰/۸۴ و ۰/۸۳.

به منظور بررسی نرمال بودن توزیع داده های پژوهش از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف استفاده شد.

نتایج آزمون نرمال بودن داده ها در جدول شماره ۱۱ ارائه شده است.

جدول شماره ۱ آزمون نرمال بودن توزیع داده‌ها

متغیر	سطح معنی داری	آماره Z	وضعیت
عدم وجود ارتباط عاطفی قبل از ازدواج	۱/۳۴۲	۰/۰۵۴	نرمال
وجود ارتباط عاطفی قبل از ازدواج	۰/۹۹۸	۰/۲۷۲	نرمال
رضایت زناشویی	۱/۱۹۱	۰/۱۱۷	نرمال

همان‌طور که در جدول شماره ۱ نمایش داده شده است در تمامی موارد مقدار معناداری بزرگتر از ۰/۰۵ بدست آمده است. بنابراین دلیلی برای رد فرض صفر مبتنی بر نرمال بودن داده‌ها وجود ندارد. به عبارت دیگر توزیع داده‌های تحقیق نرمال بوده و می‌توان آزمون‌های پارامتریک را اجرا کرد.

به منظور آزمون فرضیه اول از ضریب همبستگی پیرسون استفاده کرده و فرض صفر آزمون را به صورت وجود رابطه خطی معنادار وجود ارتباط عاطفی قبل از ازدواج و رضایت زناشویی زوجین در نظر گرفته شد.

جدول شماره ۲ ضریب همبستگی بین متغیرهای وجود ارتباط عاطفی قبل از ازدواج و رضایت زناشویی زوجین

متغیر وابسته	شاخص آماری	ضریب همبستگی	مقدار احتمال	تعداد نمونه
رضایت زناشویی زوجین	متغیر مستقل وجود ارتباط عاطفی قبل از ازدواج	۰/۷۸۱	۰/۰۰۰	۱۳۶

با توجه به جدول فوق مشاهده می‌کنیم که مقدار ضریب همبستگی نمونه برابر ۰/۷۸۱ و سطح معناداری برابر ۰/۰۰۰ شده است که این مقدار کمتر از سطح معناداری آزمون (۰/۰۵) می‌باشد، بنابراین فرض صفر آزمون را رد کرده و نتیجه می‌گیریم که آزمون معنادار بوده و رابطه خطی مثبت و معناداری بین دو متغیر ذکر شده وجود دارد. بنابراین وجود ارتباط عاطفی قبل از ازدواج موجب افزایش رضایت زناشویی می‌گردد. به منظور آزمون فرضیه دوم از ضریب همبستگی پیرسون استفاده کرده و فرض صفر آزمون را به صورت وجود رابطه خطی معنادار عدم وجود ارتباط عاطفی قبل از ازدواج و رضایت زناشویی زوجین در نظر گرفته شد.

جدول شماره ۳ ضریب همبستگی بین متغیرهای عدم وجود ارتباط عاطفی قبل از ازدواج و رضایت زناشویی زوجین

متغیر وابسته	شاخص آماری	ضریب همبستگی	مقدار احتمال	تعداد نمونه
رضایت زناشویی زوجین	متغیر مستقل عدم وجود ارتباط عاطفی قبل از ازدواج	-۰/۵۸۰	۰/۰۰۰	۱۳۶

با توجه به جدول فوق مشاهده می‌کنیم که مقدار ضریب همبستگی نمونه برابر -۰/۵۸۰ و سطح معناداری برابر ۰/۰۰۰ شده است که این مقدار کمتر از سطح معناداری آزمون (۰/۰۵) می‌باشد، بنابراین فرض صفر آزمون را رد کرده و نتیجه می‌گیریم که آزمون معنادار بوده و رابطه خطی منفی و معناداری بین دو متغیر ذکر شده وجود دارد. بنابراین عدم وجود ارتباط عاطفی قبل از ازدواج موجب کاهش رضایت زناشویی می‌گردد.

بحث و نتیجه گیری

تعداد ۶۸ نفر یعنی ۵۰ درصد پاسخ‌دهندگان زن بوده‌اند. تعداد ۶۸ نفر یعنی حدود ۵۰ درصد پاسخ‌دهندگان نیز مرد بوده‌اند. تعداد ۱۷ نفر از پاسخ‌دهندگان در بازه سنی کمتر از ۳۰ سال قرار دارند. بیشترین فراوانی مربوط به بازه سنی ۳۱ تا ۴۰ سال است که با ۵۱ نفر بیش از ۳۷ درصد حجم نمونه را تشکیل می‌دهند. تعداد ۴۶ نفر از افراد پاسخ‌دهنده در بازه سنی ۴۱ تا ۵۰ سال سن دارند. تعداد ۴۶ نفر از افراد پاسخ‌دهنده در بازه سنی ۳۱ تا ۴۰ سال است که با ۵۱ نفر بیش از ۳۷ درصد حجم نمونه را تشکیل می‌دهند.

تعداد ۱۹ نفر از افراد دارای مدرک دیپلم و کمتر هستند که ۱۴ درصد حجم نمونه است. تعداد ۳۰ نفر از پاسخ‌دهندگان نیز مدرک تحصیلی کاردانی دارند. بیشترین فراوانی مربوط به افراد دارای مدرک تحصیلی کارشناسی است که شامل ۶۰ نفر می‌باشد و بیش از ۴۴ درصد حجم نمونه را تشکیل می‌دهند. افرادی که تحصیلاتشان کارشناسی ارشد است با ۲۷ نفر ۱۹.۹ درصد حجم نمونه را تشکیل می‌دهند.

در خصوص آزمون همبستگی پیرسون میان وجود ارتباط عاطفی قبل از ازدواج و رضایت زناشویی زوجین، به این نتیجه دست یافتیم که مقدار ضریب همبستگی نمونه برابر ۰/۷۸۱ و سطح معناداری برابر ۰/۰۰۰ شده است که این مقدار کمتر از سطح معناداری آزمون (۰/۰۵) می‌باشد، بنابراین فرض صفر آزمون را رد کرده و نتیجه می‌گیریم که آزمون معنادار بوده و رابطه خطی مثبت و معناداری بین دو متغیر ذکر شده وجود دارد. بنابراین وجود ارتباط عاطفی قبل از ازدواج موجب افزایش رضایت زناشویی می‌گردد.

به منظور آزمون رابطه میان عدم وجود ارتباط عاطفی قبل از ازدواج و رضایت زناشویی زوجین، نیز می‌توان گفت مقدار ضریب همبستگی نمونه برابر ۰/۵۸۰- و سطح معناداری برابر ۰/۰۰۰ شده است که این مقدار کمتر از سطح معناداری آزمون (۰/۰۵) می‌باشد، بنابراین فرض صفر آزمون را رد کرده و نتیجه می‌گیریم که آزمون معنادار بوده و رابطه خطی منفی و معناداری بین دو متغیر ذکر شده وجود دارد. بنابراین عدم وجود ارتباط عاطفی قبل از ازدواج موجب کاهش رضایت زناشویی می‌گردد.

با توجه به تاکید بر مساله ی خانواده در جامعه ایران و استحکام خانواده به عنوان یکی از مهمترین نهادهای جامعه، آسیب شناسی وضعیت موجود اهمیت فراوانی دارد. لذا می‌بایست به نقش این نوع معاشرتها در تحولات خانواده و ازدواج، بیش از پیش توجه شود.

بر اساس نتایج این تحقیق پیشنهاد می‌شود، مداخلات اجتماعی و آموزشی جامعه در خانواده ها و جوانان طراحی شود تا آسیب های ناشی از معاشرت های پیشرفته و متعدد با جنس مخالف قبل از ازدواج و معاشرت های بدون قصد ازدواج کاهش یابد.

در آموزش های مربوط به حفظ کیان خانواده و تشویق ازدواج به موضوع معاشرت های قبل از زادواج و ارزش های مربوط به آن بیش از پیش پرداخته شود تا سیاست گذاری ها موفق تر باشند.

بسیاری از باورهای غلط در بین جوانان و خانواده ها در خصوص این معاشرتها و تاثیرات آن بر همسریابی، کیفیت ازدواج و طلاق با اطلاع رسانی نتایج این طرح به جوانان و نوجوانان می‌توانند اصلاح شوند.

اقدامات فرهنگی (آموزش های مستقیم و غیرمستقیم) مناسب با هدف قرار دادن جوانان و خانواده ها انجام شود تا اثرات نامطلوب ارتباطات عاطفی متعدد و پیشرفته ی قبل از ازدواج و بدون قصد ازدواج را بر احتمال طلاق نشان دهند.

مشاورین جوانان و خانواده ها می توانند در مشاوره های خود از نتایج چنین تحقیقاتی در جهت اصلاح باورهای نادرست جوانان مدد بگیرند. آموزش هایی در خصوص نحوه ی تاثیرات این نوع ارتباطات با نیت مختلف و ماهیت متفاوت بر طلاق برای مشاوران خانواده ها، روانشناسان مشاوره، مراکز آموزشی و جوانان تدارک دیده شود.

منابع فارسی

- ۱- احمدی، حبیب و گروسی، سعیده. (1383) بررسی تأثیر برخی عوامل اجتماعی و فرهنگی بر نابرابری جنسیتی در خانواده های شهر کرمان و روستاهای پیرامون آن، دو فصلنامه مطالعات اجتماعی روانشناختی زنان، زمستان.
- ۲- افروز، غلامعلی. (1377) همسران برتر، تهران: انجمن اولیاء و مربیان.
- ۳- ایازی، زهرا. (۱۳۸۲). بررسی ارتباط تجربه ی ارگاسم با رضایت از رابطه ی زناشویی در خانم های مراجعه کننده به مراکز بهداشتی-درمانی. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه علوم پزشکی تهران.
- ۴- حسین خوانساری، سمیه. (1380) بررسی و مقایسه رضامندی زناشویی بین دبیران زن شاغل نیمه وقت و تمام وقت، پایان نامه کارشناسی ارشد مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه الزهراء(س).
- ۵- رحمانی، اعظم، مرقایی خویی، عفت السادات، صادقی، نرجس و لایلا الله قلی. (۱۳۹۰). ارتباط رضایت جنسی و رضایت از زندگی زناشویی. نشریه مرکز تحقیقات مراقبت های پرستاری دانشگاه علوم پزشکی تهران. دوره ۲۴. شماره ۷۰.
- ۶- زارع، بیژن و هاجر صفیاری جعفرآباد. (۱۳۹۰). مطالعه رابطه عوامل موثر بر میزان رضایت از زندگی زناشویی در بین زنان و مردان متاهل شهر تهران. مطالعات اجتماعی و روان شناختی. سال ۱۳. شماره ۱.
- ۷- عارفی، مختار و فرشاد محسن زاده. (۱۳۹۱). سبک های دلبستگی، فرایندهای تعامل ناشویی و رضایت زناشویی. مدل معادلات ساختاری. فصلنامه مشاوره و روان درمانی. سال دوم. شماره ۳.
- ۸- عارفی، مختار. (1383) رابطه ی سبکهای دلبستگی با کیفیت دوستی نوجوانان کرمانشاهی، پایان نامه ی کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت معلّم تهران.
- ۹- قیصری، سهیلا و نادر کریمیان. (۱۳۹۲). بررسی مدل علی رضایت جنسی بر اساس متغیرهای کیفیت زناشویی، رضایت از رابطه، اضطراب ارتباط جنسی در دانشجویان متاهل بندرعباس. فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان درمانی. سال ۴. شماره ۱۶.

Reference

- 1-Ahmadi MM. Exploring marriage and divorce indicators changing rate during 1996-2001. Tehran: Nasim-e- Saba Newspaper. 2004. (3) 15-13
- ۲-Amato, P. R., & Booth, A. (1995). Changes in gender role attitudes and perceived. Journal of Counseling and Clinical Psychology, 50, 468-470.
- 3-Andres, A.N. (2008). Sexual communication anxiety attachment relationship satisfaction and sexual satisfaction. In AUBURN UNIVERSITY UNDERGRADUATES.
- 4-Butzer,B. & Campbell, L. (2008). Adult attachment sexual satisfaction a relationship satisfaction: a study of married couples. Personal Relationship, 15,141- 154.
- 5- Kaplan H, Benjamin S.A summary of Kaplan psychology. Tehran: Arjmand. 2001, p: 323-325.

- 6- Kaplan ,M & Maddaux, J. E (2002). Goas and satisfaction ,pceived support for personal and collective .Goals Journal of Social and Clinical Psychological.pp.132-137.
- 7- Sadeghy S. [Exploring personality factors influencing marital satisfaction]. Unpublished MA. Thesis, Iran University of Medical Sciences, Iran 2000. Persian.
- 8- Saroukhani B. An introduction to the sociology of the family.Tehran: Soroush, 2010.
- 9- Litzinger S, Gordon KC. Exploring relationships among communication, sexual satisfaction, and marital satisfaction. J sex marital ther. 2005;31(5):409.
- 10- Groot W, Van Den Brink HM. Age and education differences in marriages and their effects on life satisfaction. J Happiness Stud. 2002;3(2):153-65..
- 11- Liu C. Does quality of marital sex decline with duration? Arch Sexual Behav. 2003;32(1):55-60.